Конспекти уроків

Державний професійно-технічний навчальний заклад
«СВПУ будівництва і дизайну»

Засоби догляду за шкірою

Розробила викладач

Шерстюк А.І.

Суми, 2016

УПОРЯДНИК

Шерстюк Анна Ігорівна – викладач предметів професійно-теоретичної підготовки з професії перукар ДПТНЗ «СВПУ будівництва і дизайну»

Навчальний посібник «Засоби догляду за шкірою» містить теоретичний матеріал, схематичні зображення, основні поняття та малюнки з теми.

Рекомендований для використання на уроках перукарської справи та на виробничому навчанні.

ЗМІСТ

1. Вазелін. Його призначення і використання …..……. 5

2. Гліцерин ……...5

3. Лосьйони. Вимоги до якості ……..6

4. Креми. Класифікація за складом і дією на шкіру ……7

5. Вимоги до якості кремів ...…….9

6. Правила нанесення крему …...…….10

7. Гігієнічні засоби для догляду за шкірою ……..….10

8. Лікувально-профілактичні засоби для догляду за шкірою ……..16

ВАЗЕЛІН. ЙОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ.

Вазелін природний- мазеподібна маса, що просвічується в тонкому шарі. Одержують із залишків розгонки парафінистої нафти. Складається із суміші твердих парафінів з в'язкими маслами, легко тягнеться, утворюючи нитку. При зберіганні не виділяє масла. При розтинні між пальцями, плавлячись, залишається густим і маслянистим.
Застосування- є хорошою основою для приготування косметичних вазелінів і деяких очисних кремів.

Вазелін штучний- однорідна маса білого кольору, без запаху. Являє собою суміш рідких і твердих вуглеводів, отримувану сплавленням церезину, парафіну, очищеного петролеуму з очищеним мінеральним маслом.
Застосовується для приготування деяких очищених кремів і самостійно.

ГЛІЦЕРИН

Гліцерин- органічна сполука; найпростіший триатомний спирт; безбарвна, в'язка, солодка на смак рідина. Добре розчиняється у воді.

Завдяки гідроскопічним властивостям властивостям застосовується в косметиці у вигляді слабоконцентрованого розчину для зволоження шкіри. При попаданні на шкіру пом'якшує її, робить її оксамитною.

Застосовується як консервуючий засіб, що перешкоджає висиханню, бродінню, замерзанню кремів, рідких гримувальних фарб.

ЛОСЬЙОНИ. ВИМОГИ ДО ЯКОСТІ.

Лосьйони чи тоніки - це водно-спиртові розчини або розчини, що не містять спирту. Вони можуть доповнюватися різними біологічно-активними речовинами органічного чи неорганічного походження, солюбілізаторами - поверхнево-активними речовинами, а також парфумерними добавками.

Призначення: очищення та надання свіжості шкірі, її дезинфекція, зменшення подразнення після гоління.

Склад підбирається залежно від типу шкіри.

Лосьйони, що містять високу концентрацію спирту і дезинфікуючих речовин, ні в якому разі не можна наносити на все обличчя ! Їх використовують тільки локально, наприклад, на ділянку гноячка. Слід пам'ятати, що такі лосьйони можуть зашкодити жирній шкірі не менше, ніж сухій.

Існують емульсіїї двох типів:

- олія у воді (о/в)- крапельки олії, завислі у воді;
- вода в олії (в/о)- крапельки води, завислі в олії.

Емульсія о/в призначена для жирної шкіри, а в/о- для сухої. Бувають і змішані емульсії, що поєднують обидва типи.

ВИМОГИ ДО ЯКОСТІ ЛОСЬЙОНІВ

- Очищати та освіжати шкіру
- Дезинфікувати шкіру
- Зменшувати подразнення після гоління
- Речовини, які входять до складу, повинні відповідати типу шкіри
- Мати приємний, нерізкий запах
- Не втрачати свої якості при зберіганні
- Обов'язково повинна бути інструкція по застосуванню.

КРЕМИ. ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ ЗА СКЛАДОМ І ДІЄЮ НА ШКІРУ.

Креми косметичні- це ароматизовані мазеподібні або рідкі препарати.

Історична довідка:

Перший крем «Кольдкрем» створив римський лікар Гален (130-200 р. н.е.)

Крем складався з бджолинного воску, спермацету, оливкової та мигдальної олій, трояндової води.

Призначення:

- живлення;
- зволоження;
- пом'якшення;
- надання свіжості;
- захист;
- очищення;
- надання пружності та еластичності.

Сировина для виготовлення кремів:

- тваринні жири (кашалотовий, бараній, норковий);
- рослинні олії (мигдальна, абрикосова,оливкова, персикова);
- воски (бджолинний, ланолін);
- нафтопродукти (парафін, церезін, вазелін);
- вітаміни A, B, C, D, E, F;
- настої та екстракти лікарських трав (ромашки, алоє вера, календули, женьшеню);
- апілак (бджолине молоко);
- лецитин яєчного жовтка;

- спеціальні добавки (гліцерин; желатинуючі речовини; борна, лимонна, саліцилова кислоти).

Виробництво:

1. Дозування основних компонентів рецептури.
2. Подрібнення компонентів.
3. Плавлення речовин.
4. Фільтрація розплавленої маси.
5. Охолодження.
6. Упаковка.

РІЗНОВИД КРЕМІВ

За технологією	За призначенням	За місцем використання	За часом використання	За консистенцією
- жирові - емульсійні - гелеві (безжирові)	- для жінок - для чоловіків - для дітей - для підлітків	- для обличчя - для тіла - для рук - для ніг	- денні - нічні	- рідкі - густі - гелі чи желе - легкі - емульсійні (вершки, молочко, пінка)

За типом шкіри	За принципом дії	Упакування	Умови зберігання	Термін зберігання
- для нормальної - для жирної - для проблемної (супержирної) - для зневодненної (суперсухої) - для чутливої (гіпоалергенної)	- очищуючі (скраби, пілінги) - фотозахисні (з UV-фільтрами) - вологоутримуючі - відбілюючі - ліфтінг-креми (відновлюючі) - крем-антистрес - крем-автозагар - тонізуючі	- пластикові баночки - скляні флакони - алюмінієві та полімерні туби	- сухе середовище (вологість повітря 70 %) - температура-5-25° С	- вітчизняні 12 місяців - рідкі та біокреми-6 місяців - імпортні-до 2 років

Провідні фірми-виробники косметичних кремів

«Невська косметика», «Свобода», «Російська косметика», «Нізар», «Лінда», «Чиста лінія» (Росія), «Біотон», «Ефект» (Україна), «Ланком», «Крістіан Діор», «Елена Рубинштейн» (Франція), «Ейвон», «Елізабет Арден» (США), «Нівеа», «Флорена» (Германія), «Оріфлейм» (Швеція), «Рілкен» (Греція), «Люмене» (Фінляндія).

ВИМОГИ ДО ЯКОСТІ КРЕМІВ

- Бути нешкідливими
- Не мати сторонніх домішок та запахів
- Консистенція: однорідна, без грудочок.
- Відповідати санітарним нормам

ПРАВИЛА НАНЕСЕННЯ КРЕМУ

ГІГІЄНІЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ДОГЛЯДУ ЗА ШКІРОЮ

За метою застосування косметичні засоби можна умовно поділити на:

- гігієнічні;
- профілактичні;
- декоративні.

За формою випуску косметичні засоби діляться на:

- гелі;
- скраби;
- лосьйони, тоніки, молочко;
- активні сироватки;
- креми,
- маски;
- ампульні препарати.

Наведені переліки є умовними, тому що з'являються все нові й нові косметичні засоби та методи впливу на шкіру.

До групи **гігієнічних засобів** входять різноманітні препарати для повсякденного очищення шкіри обличчя, тіла, волосся, тобто мила, гелі, шампуні та скраби різних видів.

До групи **профілактичних** косметичних засобів належать тоніки, лосьйони, сироватки, креми, маски. Саме ці препарати становлять основний інтерес для косметика, тому що з їхньою допомогою можна поліпшити зовнішній вигляд шкіри і дещо призупинити природні процеси старіння.

Декоративні косметичні засоби- це помади, рум'яна, пудри, тіні, лаки для нігтів і волосся тощо. Особливе місце в цій групі займають засоби для камуфлюючого макіяжу.

Відомо, що, завдяки наявності ліпідної плівки і рогового шару, шкіра має дуже низьку проникність,вона захищена від несприятливих впливів навколишнього середовища, перепадів температури, вологості тощо.

Основне призначення косметичних засобів полягає в збереженні цього захисного бар'єра. Крім того, біологічно активні речовини (БАР), що входять до складу косметичних засобів, повинні стимулювати кровообіг, сприяти зволоженню і живленню глибоких шарів шкіри..

Існують 2 великі групи БАР: жиро - та водорозчинні.

Жиророзчинні БАР здатні самі проникати через ліпідний бар'єр і роговий шар епідермісу, а водорозчинні- нездатні. Для того, щоб високомолекулярні і водорозчинні БАР досягли мети, до складу косметичних засобів уводять речовини- провідники, так звані енхансери. Це такі широко відомі в косметиці препарати: димексид, гліцерол, сквален,

лінолева, ліноленова, молочна і гліколева кислоти, лецитин, ліпосоми, вітамін Е,деякі ферменти, жожоба, іланг-іланг.

СКРАБИ

Очисні скраби- це креми чи гелі, які складаються із сотень маленьких абразивних частиць. При втиранні у вологу шкіру ці частиці усувають (відшелушують) з її поверхні мертві клітини, обнажая більш молодшу і свіжу шкіру під ними. Крім того, скраб стимулює прискорення відновлення клітин шкіри, а це означає, що нові клітини швидше потрапляють на поверхню і шкіра виглядає молодшою.

Підбирати склад скрабу необхідно з округлими крупинками, які не будуть царапати і подразнювати чутливу шкіру.

Скраби бувають для обличчя і тіла.

Для обличчя. При сухій і нормальній шкірі треба використовувати скраб один раз в неділю. При жирній і комбінованій шкірі можна виконувати цю процедуру частіше. Як правило, рекомендується утримуватися від данного засобу при чутливій шкірі або при обильной угревой сипе. Але 1 раз в неділю можна охайно обробити шкіру схильну до вугрової сипі скрабом, щоб очистити пори і предотвратить висипу.

Для тіла: використовують для боротьби з затвердівшою шкірою і вуграми.

Спосіб використання: нанести на вологу шкіру, помасувати її, змити великою кількістю теплої води. Після

процедури нанести зволожувач- це збереже вологу в новій, свіжій шкірі.

Застереження: не можна наносити скраб на шкіру навколо очей. Ця область дуже чутлива і легко подразнюється.

ГЕЛІ

Косметичні гелі і желе не містять жирів узагалі або містять їх у мінімальних кількостях. Як колоїдні системи, гелі містять воду, гліцерин, БАР тощо. Можуть використовуватись для шкіри будь-якого типу, вони не забивають пори, добре всмоктуються, пом'якшують і зволожують шкіру, не залишаючи після себе жирного блиску. Саме така форма є найкращою для догляду за шкірою навколо очей.

Гелі для душа- це м'які миючі засоби, які очищують тіло під час прийому душа. Існують сотні різновидів цих засобів з різноманітними добавками- від трав до ефірних масел. Якщо такі засоби подразнюють шкіру, необхідно обирати комбінований склад «2 в 1»- вони влючають в себе також зволожуючі компоненти, які пом'якшують шкіру.

ПІНКИ.

Очищаюче молочко-пінка для обличчя. Застосовуються для видалення в'ївшогося в шкіру пилу, а також косметики, яка засохла.

МИЛО

Звичайне мило зазвичай сушить шкіру. Але зараз можна користуватися безлужним гігієнічним милом, яке

очищає шкіру, не усуваючи вологи. Воно освіжає жирну шкіру, очищає пори і запобігає появі вугрів.

Мило є лужною сіллю (неорганічною чи органічною), яка утворюється з жирної кислоти або суміші жирних кислот з вмістом не менше восьми атомів вуглецю. На практиці частина жирних кислот може бути замінена смоляними кислотами.

До цієї товарної позиції включається лише мило, розчинне у воді, тобто справжнє мило. Мила являють собою клас аніонних поверхнево-активних речовин з лужною реакцією, що дають рясну піну у водних розчинах.

Існують три категорії мила:

тверде мило, що звичайно виготовляється з використанням гідроксиду натрію чи карбонату натрію і являє собою переважно звичайне мило. Тверде мило може бути білим, кольоровим або строкатим;

м'яке мило, що виготовляється з використанням гідроксиду калію чи карбонату калію. Таке мило в'язке, і звичайно зеленого, коричневого або блідо-жовтого забарвлення. Таке мило може містити невеликі кількості (як правило не більше 5 %) синтетичних органічних поверхнево-активних речовин;

рідке мило, що являє собою розчин мила у воді, у деяких випадках з невеликою кількістю (як правило не більше 5 %)

спирту чи гліцерину у вигляді добавок, без вмісту синтетичних органічних поверхнево-активних речовин.

Тут, зокрема, розглядають:

1. **Туалетне мило**, часто забарвлене та ароматизоване, яке включає мило, що плаває (для ванн) і дезодорувальне мило, а також гліцеринове мило, мило для гоління з лікарськими добавками і деякі види мила з дезінфекційними або абразивними властивостями, як описано нижче:

а**) мило, що плаває та дезодорувальне;**

б) **гліцеринове мило** - напівпрозоре, виготовлене обробленням білого мила спиртом, гліцерином або цукром;

в) **мило для гоління**

г) **лікарське (лікувальне) мило** з вмістом борної кислоти, саліцилової кислоти, сірки, сульфонамідів чи інших лікарських препаратів;

ґ) **дезінфекційні види мила** з вмістом невеликих кількостей фенолу, крезолу, нафтолу, формальдегіду або інших бактерицидних, антисептичних та інших речовин. Таке мило не слід плутати з дезінфекційними засобами, які містять ці ж компоненти, тому що різниця полягає в пропорційному вмісті компонентів (мило, з одного боку, і фенол, крезол та ін., з іншого). Дезінфекційні засоби товарної позиції 3808 мають значний вміст фенолу, крезолу та ін. і являють собою рідкий продукт, у той час як дезінфекційне мило звичайно тверде;

д) **абразивне мило, що** складається з мила, до якого додані пісок, кремнезем, порошок пемзи, порошок сланцю, тирса чи будь-який подібний продукт. До цієї товарної позиції абразивне мило включається **лише** у вигляді брусків, брикетів або фігурних виробів. Абразивні пасти для чищення і порошки з вмістом або без вмісту мила включаються **до товарної позиції** 3405.

2. **Господарське мило**, що може бути забарвленим або ароматизованим, абразивним або дезінфекційним.

3. **Мило на основі каніфолі, талової олії або нафтенатів**, що містить не лише лужні солі жирних кислот, але також і лужні резинати товарної позиції 3806 або лужні нафтенати товарної позиції 3402.

4. **Промислові види мила**, призначені для спеціальних цілей, такі як мила, використовувані для волочіння дроту, полімеризації синтетичного каучуку в пральнях.

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ДОГЛЯДУ ЗА ШКІРОЮ.

До лікувально-профілактичних засобів відносяться:

- тоніки;
- лосьйони
- сироватки;
- маски.

МАСКИ

Маски мають різну основу й активні компоненти, можуть бути готовими до застосування, а можуть виготовлятися безпосередньо перед процедурою.

Розрізняють такі види масок:

- підсушувальні;
- зволожувальні;
- живильні;
- грязьові;
- маски на основі морських водоростей;
- моделюючі;
- парафінові;
- маски-плівки.

Підсушувальні маски. Зазвичай це порошкоподібні маски, що перед застосуванням змішуються з водою чи спеціальним розчином до кашкоподібного стану, а потім накладаються плоским пензликом на шкіру обличчя. Підсушувальні маски можуть бути і пастоподібними, розфасованими в туби чи банки із щільними кришками. Як правило, і сипучі, і пастоподібні маски залишаються на шкірі пацієнтки до повного висихання. Перед зняттям таку маску спочатку розмочують вологими спонжами, а потім ковзкими рухами видаляють (строго по масажних лініях).

Коли шкіра особливо жирна, підсушувальні маски не змивають, а струшують з поверхні шкіри. Як правило,

пацієнт робить це сам. Дуже важливо, щоб косметик перший раз проінструктував клієнта, а згодом завжди контролював правильність зняття маски таким способом.

Спільна маска, що сушить шкіру, накладається в таких випадках:

- після чистки для закриття пор;
- за наявності себореї;
- за наявності гноячкових висипів (до складу маски слід включати антибактеріальні компоненти).

Підсушувальну маску ніколи не накладають на шию.

Зволожувальні маски. Ефект зволоження досягається м'якими пастоподібними масками, масками на основі морських водоростей. При накладенні моделюючих масок досягається як мінімум подвійний ефект: зволоження і ліфтінг. Зволожувальні маски наносяться на все обличчя, зону шиї та декольте. Час експозиції- 20 хв. Залишки маски знімаються вологими спонжами.

До складу зволожувальних масок можуть входити до 10 складових. Як правило, основними компонентами зволожувальних масок є гіалуронова кислота, колаген рослинного і тваринного походження, екстракти рослин (алоє, жожоба та ін.).

Живильні маски. Сучасні живильні маски виготовляють на легкій жировій основі; переважно використовуються рослинні олії. Мінеральні олії практично не застосовуються в сучасній косметології, а тваринні жири використовуються дедалі рідше.

До складу живильних масок, як правило, входять антиоксиданти: бета-каротин, вітамін А, вітамін Е, ароматичні есенсії.

Ці маски мають кремоподібну консистенцію. Маска наноситься на все обличчя, шию і декольте. Час експозиції - 20-30 хв.

Залишки маски знімаються косметичною серветкою чи вологими спонжами.

Грязьові маски дуже активно впливають на шкіру, оскільки вони багаті мінеральними речовинами, різними солями. Вони активізують кровообіг, справляють розсмоктувальний і протизапальний вплив. Тому ці маски показані пацієнтам із себореєю, вульгарними вуграми. Грязьові маски активно тонізують шкіру, тому деякі з них дуже ефективні в комплексі догляду за в'янучою шкірою обличчя. Однак пацієнтам з чутливою шкірою, ознаками куперозу грязьові маски слід призначати з обережністю. Крім того, грязьові маски протипоказані пацієнтам зі схильністю до посиленого росту волосся на обличчі.

Ці маски наносять на шкіру обличчя. Зона шиї та декольте, як правило залишається вільною. Час експозиції- до 20 хв.

Коли грязьова маска висихає, її змивають спонжами, попередньо розмочивши; якщо вона залишається у вигляді пасти, її просто змивають спонжами.

Маски на основі морських водоростей завжди тонізують, зволожують шкіру, насичують її вітамінами, мікроелементами, амінокислотами. Залежно від виду водоростей ці маски можуть бути охолоджуючими і зігріваючими. Крім того, вони можуть давати ефект відбілювання (маски на основі спіруліни).

Ця маска може бути у вигляді порошку, і тоді перед застосуванням її треба розводити спеціальним розчином чи водою; може бути у вигляді м'якої пасти. Наноситься на все обличчя, шию і зону декольте. Час експозиції – до 20 хв.

Знімається вологими спонжами.

Моделюючі маски. Основний ефект моделюючих масок- це зволоження і ліфтинг. Під них на шкіру можна наносити різні сироватки, концентрати, ампульні препарати

з метою одержання додаткового ефекту: зміцнення судин, регуляції тонусу сальних залоз, регенерації, відбілювання. Завдяки вмісту особливих компонентів маска застигає як товста гумова оболонка або як гіпсовий зліпок. Готується маска перед самим нанесенням і накладати її треба досить швидко, щоб завчасно не застигла.

Маска накладаєть на обличчя і шию. Час експозиції- до 30 хв. Знімається акуратно знизу вгору (від шиї до обличчя)- якщо це гумоподібна маска, й акуратно суцільним шаром- якщо маска гіпсоподібна.

Маска протипоказана, якщо клієнт боїться замкнутого простору (клаустрофобія).

Парафінові маски. Використання парафіну в косметології пов'язано з його специфічними властивостями: поганою теплопровідністю і вираженою теплоємністю. Парафін поступово віддає тепло тканинам, що сприяє поліпшенню мікроциркуляції, посиленню процесів обміну речовин у тканинах і секреції потових і сальних залоз. При цьому пори відкриваються, сальні пробки розм'якшуються, застарілі запальні інфільтрати розсмоктуються, підвищується тонус м'язів і пружність шкіри. Завдяки здатності парафіну зменшуватись в обсязі при охолодженні, ніби стискуватися, щільно охоплюючи тканини, проявляються лімфодренажні, протинабрякові властивості парафінової маски, ефект ліфтингу.

Протипоказання: гноячкові ураження шкіри у стадії загострення, купероз, гіпертрихоз, множинні пігментні новоутворення на шкірі обличчя, серцево-судинні захворювання, бронхіальна астма, клаустрофобія, гіпертонічна хвороба.

Маски-плівки. Різні фірми-виробники поставляють їх на ринок заздалегідь упакованими, вирізаними за розмірами обличчя з отворами для очей і носа. До їх складу входять

колаген морського походження і різні добавки. Ці маски можуть бути сухими, і тоді до них додається активатор-рідина, що наноситься на маску для її зволоження; вони можуть бути вологими, тоді кожна маска герметично упакована і розкривається безпосередньо перед уживанням.

Під маску наносяться активні сироватки, концентрати, ампульні препарати. Маска накладається на обличчя знизу вгору, від підборіддя, ретельно розправляється і притискається до шкіри, щоб під нею не залишалося пухирців повітря. Час експозиції- 15-20 хв, потім вона знімається як плівка.

Протипоказання: наявність гноячкових висипів на шкірі.

СИРОВАТКИ

Вони мають дуже легку консистенцію на безжировій основі і містять в великих кількостях активні інгредієнти. Як правило, вони не розраховані на самостійне використання, хіба що для жирної шкіри. Зазвичай їх наносять під зволожувач, щоб усилити дію і стимулювати процеси, які запобігають старінню шкіри.